Sibbo kommun

Fullmäktigemotion

7.4.2025

Halkskydd på skor för Sibbobor över 70 år

Eftersom det är positivt för hälsan och miljön att gå är en ökning av antalet gångresor ett riksomfattande mål (Trafik- och kommunikationsministeriet). Motionens betydelse för äldre människors hälsa och funktionsförmåga är obestridlig. För att öka antalet gångresor – och framför allt för att antalet åtminstone ska förbli oförändrat bland äldre – måste man satsa på säkerheten.

Upp till hälften av årets väderförhållanden i Finland kan vara vintriga, vilket innebär att risken för att halka är stor. Baserat på en enkät som gjordes vintern 2020–2021 hade till och med 30 % av svararna halkat under den innevarande eller föregående vintern (Trafikskyddet). Statistiken visar att varannan finländare över 80 år faller årligen och orsaken är ofta halkning.

Halkolyckor medför inte bara skador och dödsfall utan även betydande sjukvårdskostnader. Enligt en undersökning uppsöker cirka 100 000 personer i Finland varje år läkare på grund av skador till följd av halkning. Halkolyckor som inträffar på vintern medför årligen kostnader på 18 miljoner euro i form av vård på bäddavdelningar (THL, 2019). Kostnaderna för postoperativa infektioner utgör en stor del av de kostnader som orsakas av halkolyckor, vilka inte har tagits med i summan ovan. Lårbenshalsfrakturer hos äldre utgör, till följd av långvarig immobilitet, en betydande andel av vårdperioderna på bäddavdelningar inom primärvården samt av personer som permanent placeras på boende med utökat stöd.

Mycket hala väglag kan leda till extremt hög belastning på jourmottagningarna, vilket kan överbelasta hälso- och sjukvården och indirekt medföra betydande kostnader (olika komplikationer till följd av fördröjningar i vården (blodproppar, längre vårdtid m.m.), förseningar i undersökningar, behandling och diagnoser för andra jourpatienter, mänskligt lidande m.m.).

Det mest kostnadseffektiva sättet att förebygga och minska antalet halkolyckor på vintern är bland annat att använda halkskydd (bl.a. Penttinen m.fl., 1999). Enligt en undersökning genomförd i Sverige minskade antalet besök på jourmottagningarna till följd av halkolyckor med 45 % när staden erbjöd personer över 65 år halkskydd att sätta på skorna. Undersökningar har också visat att den grupp som använde halkskydd gick dubbelt så långa sträckor som jämförelsegruppen.

I december 2023 fick jag ett svar från Sibbo kommun om att beslut om tillhandahållande av halkskydd faller under välfärdsområdets ansvarsområde. I sitt bemötande till min motion till

områdesfullmäktige den 6 februari 2024 uppgav välfärdsområdet bland annat att kommunerna Askola, Lappträsk och Lovisa inom välfärdsområdet kommer att dela ut halkskydd till personer som är över 70 eller över 75 år under vintersäsongen 2024–2025. Dessutom konstaterade välfärdsområdet att det inte finns någon anledning för välfärdsområdet att ta på sig ett nytt ansvar för sådana åtgärder som en del av kommunerna i området redan sköter i dag. Att främja välfärd och hälsa är allas ansvar, men välfärdsområdet preciserade i sitt svar att välfärdsområdet har det primära ansvaret för att främja välfärd och hälsa i den mån denna uppgift är knuten till andra uppgifter som enligt lag ska skötas av kommunen. I övrigt ligger det primära ansvaret för att främja välfärd och hälsa hos kommunerna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att Sibbo kommun tillhandahåller halkskydd som fästs på skor kostnadsfritt till Sibbobor som är över 70 år.